

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МАРКЕТИНГ»

Kazakevych O. I.

Dnipro State Agrarian and Economic University, Ukraine

MODERN TECHNOLOGIES OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE TO STUDENTS OF THE EDUCATIONAL AND PROFESSIONAL PROGRAMME "MARKETING"

Анотація

У статті висвітлено сучасні технології викладання іноземної мови здобувачам освітньо-професійної програми «Маркетинг». Розглянуто роль, яку відіграє іноземна мова у підготовці майбутніх маркетологів до професійної діяльності. Обґрунтовано доцільність використання у викладанні іноземної мови таких технологій як кейс-технологія, професійно-орієнтоване навчання, проєктна робота, застосування інформаційних, телекомунікаційних та хмарних технологій та інтернет-ресурсів, зокрема TED-talk та ін.

Abstract

The article highlights modern technologies of teaching a foreign language to students of the educational and professional programme "Marketing". The role of a foreign language in preparing future marketologists for professional activity is considered. The necessity of using such technologies as case technology, professionally oriented training, project work, the use of information, telecommunication and cloud technologies and Internet resources, including TED-talk, etc. in teaching a foreign language is substantiated.

Ключові слова: іноземна мова, сучасні технології викладання, майбутні маркетологи, професійно-орієнтоване навчання, інтерактивні методи навчання, інформаційні технології, інтерактивні технології.

Key words: foreign language, modern teaching technologies, future marketologists, vocationally oriented training, interactive teaching methods, information technology, interactive technologies.

Економіка є одним із визначальних чинників розвитку нашої держави, успіх якої в свою чергу залежить від рівня підготовки здобувачів вищої освіти економічного напрямку. Стрімкі кардинальні перетворення у сфері економіки України у зв'язку з орієнтацією нашої держави на інтеграцію в Євросоюз ставлять перед системою освіти в Україні необхідність оновлення технологій викладання іноземної мови здобувачам ОПП «Маркетинг». Навчальний процес у вишах України трансформується відповідно до сучасних вимог, а саме орієнтується на гуманізацію, гуманітаризацію, інформатизацію та індивідуалізацію освіти, інтеграцію дисциплін, компетентнісний підхід. Іноземна мова у свою чергу є важливим складником професійної компетентності майбутнього маркетолога для підтримання міжнародних контактів, що дозволить майбутньому маркетологу оволодіти не тільки українським досвідом, а також європейським або американським. Здатність спілкуватися іноземною мовою закріплена серед загальних компетентностей у стандарті вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» [6].

Перед закладами освіти, зокрема вищої, постає важливе завдання – підготувати конкурентоспроможного фахівця, який здатен працювати в міжнародному середовищі, а отже, який володіє іноземною мовою. Англійська мова є важливою складовою успіху майбутніх фахівців з маркетингу. По-перше, вивчаючи англійську, студенти-марке-

тологи опанують фахову маркетингову термінологію, розуміючи їх значення і походження. Теоретична база маркетингу представлена всесвітньо відомими фахівцями з маркетингу в оригіналі саме англійською мовою. А напрацювавши професійний словниковий запас, здобувачі-маркетологи зможуть отримувати свіжі матеріали в Інтернеті з першоджерел. По-друге, заняття з англійської мови допоможуть більш професійно проводити маркетингові дослідження, які не обмежуються українським ринком, бути в курсі світових тенденцій в цій галузі. По-третє, знання професійної англійської є необхідним для ведення бізнесу з іноземними партнерами. Отже, знання іноземних мов дозволяють краще опанувати свою професію, дають можливість всесторонньо розвиватись, дозволять краще зрозуміти себе і глибше пізнати навколишній світ [4].

Незалежно від спеціальності здобувач ступеня бакалавра має засвоїти іноземну мову на рівні B1+, а ступеня магістра та доктора філософії – на рівні B2. Для виконання поставленого завдання простого збільшення обсягу годин на вивчення іноземної мови, як свідчить практика, – недостатньо. Пріоритетним напрямом має стати викладання фахових дисциплін іноземною мовою. Для підтримання належного рівня володіння іноземною мовою, необхідна постійна практика, під час вивчення фахових дисциплін іноземною мовою створюється відповідне іншомовне освітнє середовище, де здобувачі можуть її отримати. Тобто вони не лише

набувають профільних знань зі спеціальності, а й одночасно удосконалюють свої навички іншомовного спілкування. Українські заклади вищої освіти почали активно впроваджувати в свою освітню діяльність технологію «англійська мова як інструмент навчання» (від англ. EMI – English medium instruction). Таке інтегроване навчання змісту та мови здійснюється у більшості закладів вищої освіти України англійською мовою [10].

У навчальному процесі пріоритетними стають педагогічні прийоми, що спонукають до розвитку пізнавальних і особистісних якостей здобувачів. Ефективна технологія викладання англійської мови повинна дати можливість здобувачу-маркетологу відкрити або здобути нові знання; полегшити процес навчання; бути природною і максимально наближеною до реального життя; відповідати віку та рівню знань студентів, щоб мотивувати студента навчатися далі; допомогти йому розвинути своє логічне мислення [2]. Викладач є консультантом, порадиником, колегою, а не ретранслятором інформації. Це людина, яка скеровує учня та працює із його запитом, допомагає йому зрозуміти себе, поставити правильні запитання, уточнити їх, вибрати траєкторію руху та не сходити з неї. Здобувачі беруть безпосередню участь у навчальному процесі, що спонукає до самостійних рішень, моделювання ситуацій, мисленнєвої діяльності [9].

Втілення сучасних технологій у підготовку майбутніх маркетологів – це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, проєктна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмі PowerPoint, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення банку діагностичних матеріалів з курсу навчального предмета «Іноземна мова» для проведення комп'ютерного тестування). У сучасних умовах актуальним є застосування хмарних технологій у процесі навчання іноземних мов: Google Groups (сервіс, що mahdollivostі спільної роботи над створенням, редагуванням і публікацією документів), Google Mail (електронна пошта з розширеним інтерфейсом), Google та DeepL Translator (он-лайн перекладачі), Google Docs (документи, таблиці, презентації, форми, схеми, малюнки), Google Labs (інкубатор ідей для нових сервісів), Google Calendar (електронний календар з нагадуванням про події, інформуванням групи осіб про майбутні заходи) тощо. До основних переваг, які одночасно відносяться: доступність (Google надає всі свої перераховані вище сервіси на безкоштовній основі); інтерактивність (хмарні технології дозволяють створити взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу); взаємодоповнюваність (хмарні технології проникають в усі сфери навчального процесу і можуть бути використані як на заняттях з іноземної мови, так і під час поза аудиторних видів

іншомовного навчання, таких як керована самостійна робота і контрольно-самостійна робота); наочність (завдяки вище переліченим хмарним сервісам і здобувачі й викладач отримують миттєвий доступ до результатів як спільної, так і індивідуальної роботи, наприклад, презентації); доступність (з одного боку хмарні технології для своєї функціональності не вимагають постійно працюючих комп'ютерів, мобільних пристроїв тощо; з іншого боку спільна робота над проєктами, дистанційне навчання, постановка і виконання завдань – все це стає можливим навіть, якщо суб'єкти іншомовного освітнього процесу знаходяться в різних точках світу, не мають спеціального обладнання з встановленим програмним забезпеченням [10]. Все, що необхідно для доступу до хмарних технологій, це комп'ютер або мобільний пристрій і доступ в Інтернет. Безперечно, хмарні технології не є інноваційними технологіями навчання іноземної мови, проте, вони надають додатковий інструмент для суб'єктів процесу навчання, а також привносять ефект новизни в сучасні педагогічні технології [1].

Доведено, що здобувачі найкраще отримують іншомовну комунікативну компетенцію через інтерактивність і взаємодію. Викладачі повинні намагатися використовувати реальні ситуації, які потребують спілкування та співпраці (спільної роботи) здобувачів, наприклад, дискусії, рольові ігри, симуляції тощо. Суть інтерактивного навчання в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії викладача і всіх здобувачів. Інтерактивне навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, вирішення певних проблем на основі аналізу обставин та відповідної ситуації [4]. Викладач повинен надавати в якості тренувально-навчальної практики такі комунікативні завдання, які у кінцевому результаті могли б слугувати основою для вирішення майбутніх професійних питань.

Методом активного навчання, що спонукає здобувача до самостійного отримання знань є так званий кейс-метод. Кейс-технологія (кейс-метод) (від англ. *case* – випадок) – метод навчання, який використовує опис реальних професійних, економічних, соціальних ситуацій, при яких здобувачі повинні проаналізувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення й обрати краще з них. Педагогічна сутність методу конкретних ситуацій полягає у визначенні та вирішенні реальних, актуальних проблем у ситуаціях невизначеності, причому досить часто суперечливих. Цей метод сприяє підготовці висококваліфікованих спеціалістів, інтегруючи мовну та професійну сфери. Використання кейс-технології мотивує здобувачів говорити іноземною мовою під час вирішення проблем, які їм цікаві, або пов'язані із майбутньою професією [8].

Актуальним, на думку авторів, є звернення до відеохостингу TED Talks, який є ресурсом для засвоєння сучасної аутентичної іноземної мови. TED (англ. Technology Entertainment Design) – назва некомерційної організації в США та інтелектуальних конференцій, які вона організовує. Місією фонду є

«розповсюдження унікальних ідей» (“ideas worth spreading”). Для цього лекції викладаються у вільний доступ на вебсайті конференції або на Youtube. Платформа TED.com на основі аутентичних матеріалів дає можливість розвивати різноманітні лінгвістичні навички (аудіювання, вимова, граматики, письмо, збагачення словникового запасу). Завдяки розмаїттю тем, які обговорюються, та цікавим, харизматичним спікерам, які презентують свої виступи, майбутні маркетингологи мають змогу долучитися до світових досягнень у своїй галузі діяльності; вчитися презентувати ідеї, враховуючи приклад справжніх професіоналів; розвивати критичне мислення; аналізувати інформацію; вчитися точно і переконливо формулювати власні думки та опанувати ораторську майстерність. Оскільки серед доповідачів конференцій TED Talks часто зустрічаються лідери, керівники фірм, організацій, підприємств, які презентують свої думки, ідеї, досвід щодо успішної діяльності, то для студентів це може бути гарним матеріалом не тільки для удосконалення знань іноземної мови, а й формування професійних знань [7].

До дієвих інструментів заохочення студентів до вивчення іноземної мови відноситься й залучення до різноманітних молодіжних та студентських програм обміну; участь у спільних міжнародних проєктах, англійських конференціях, вебінарах тощо; волонтерська діяльність.

Підсумовуючи вищесказане, в умовах реформування вищої освіти змінилися і освітні технології викладання іноземної мови. Сучасні технології навчання іноземній мові сприяють урізноманітненню практичних занять, надають необмежений доступ до навчальних матеріалів, стимулюють здобувачів до мовної активності, підвищують мотивацію студентів до навчання, уможливаючи їх опанувати мову у зручному для них темпі, що в свою чергу сприяє індивідуалізації навчання та ефективному оволодінню іноземною мовою. Сучасний викладач іноземної мови повинен володіти широким спектром традиційних та інноваційних методик навчання. Змінилася і його роль в освітньому процесі.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у пошуку нових методів і напрямків навчання іноземній мові за професійним спрямуванням здобувачів економічних факультетів закладів вищої освіти.

Список літератури

1. Альошина О. М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ. *Вестник НТУ "ХПИ": Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. Харків, 2012. №30. С. 242–247.
2. Романюк С., Денисюк Л., Данілова Н. Формування комунікативної компетентності здобувачів-маркетологів під час вивчення англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 2022. (13(81)). С. 104–107. вилучено із <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3497>.
3. Довгань Л. І. Формування англійської комунікативної компетенції майбутніх маркетингологів у

зкладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2020. Вип. 20. Т.1. С. 116–119.

4. Когут Т. Сучасні підходи викладання іноземної мови за професійним спрямуванням для формування професійних компетентностей фахівців. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/36366>.

5. Колонута Д. К. Сучасні технології у викладанні іноземних мов. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка, соціальна робота*. 2014. Вип. 33. С. 92–94.

6. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальність 075 – Маркетинг. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/075-marketing-bakalavr-1.pdf>.

7. Стеценко Н. М., Байша К. М. Використання ресурсу TED talks у навчанні іноземної мови майбутніх менеджерів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя: КПУ, 2020. Вип. 68. Т. 2. С. 191–196.

8. Форосток І. В. Кейс-метод як сучасна технологія іноземної мови професійного спрямування. *Актуальні проблеми іноземної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні: матеріал III Всеукр. наук.-методич. Інтернет-конф* (м. Луцьк 26 березня 2020 р.). Луцьк, 2021. С. 86–88.

9. Харламова Л. С., Чала Н. Д., Ковальова І. В. Сучасні технології викладання іноземних мов у технічних ЗВО. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки*. 2020. Вип. 7. С. 209–215.

10. Чикалова М. Шляхи заохочення студентів немовних спеціальностей до іноземної комунікативної компетенції в умовах дистанційного навчання. *Сучасні тенденції викладання іноземних мов у світі: мат. IV Міжнар. наук.-практ. інтернет конф. викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, вчителів, магістрантів, студентів*. (м. Суми 30 листопада 2021 р.). Суми: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, 2021. С. 87–90.

References

1. Alohyna, O. M. (2012). *Suchasni metody ta tekhnologii vykladannia inozemnykh mov u VNZ* [Modern methods and technologies of teaching foreign languages at universities]. *Vestnyk NTU "KhPI": Problemy ta perspektyvy formuvannia natsionalnoi humanitarno-tekhnichnoi elity* [Bulletin of NTU "KhPI": Problems and Prospects of Formation of the National Humanitarian and Technical Elite]. Kharkiv, no. 30. pp. 242–247. (In Ukrainian).
2. Romaniuk S., Denysiuk, L., & Danilova, N. (2022). *Romaniuk S., Denysiuk L., Danilova N. Formuvannia komunikativnoi kompetentnosti zdobuvachiv-marketolohiv pid chas vyvchennia anhliskoi movy* [Formation of Marketing Students' Communicative Competence in the Course of Learning English]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii «Filolohiia»* [Scientific Notes of the National University of Ostroh Academy. Series "Philology"], no. (13(81)). pp. 104–107.

- vylycheno iz secondary schools]. Zaporizhzhia: KPU. Vyp. 68. T. 2. pp. 191–196. (In Ukrainian).
<https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3497>. (In Ukrainian).
3. Dovhan, L.I. (2020). *Formuvannia anhlomovnoi komunikatyvnoi kompetentsii maibutnikh marketolohiv u zakladakh vyshchoi osvity* [Formation of English-language communicative competence of future marketers in higher education institutions]. *Innovatsiina pedahohika [Innovative pedagogy]*. Odesa, no. 20. T1. pp. 116–119.
4. Kohut, T. *Suchasni pidkhody vykladannia inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam dlia formuvannia profesiinykh kompetentnosti fakhivtsiv* [Modern approaches to teaching a foreign language for professional purposes for the formation of professional competences of specialists]. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/36366>. (In Ukrainian).
5. Kolonuto, D. K. (2014). *Suchasni tekhnolohii u vykladanni inozemnykh mov* [Modern technologies in teaching foreign languages]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pedahohika, sotsialna robota* [Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Pedagogy, social work].
6. Standart vyshchoi osvity Ukrainy: pershyi (bakalavrskyi) riven, haluz znan 07 – Upravlinnia ta administruvannia, spetsialnist 075 – Marketynh [Standard of higher education of Ukraine: first (bachelor's) level, field of knowledge 07 - Management and administration, speciality 075 - Marketing]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/075-marketing-bakalavr-1.pdf>.
7. Stetsenko, N. M., Baisha, K. M. (2020). *Vykorystannia resursu TED talks u navchanni inozemnoi movy maibutnikh menedzheriv* [Using the TED talks resource in teaching a foreign language to future managers]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh* [Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools]. Zaporizhzhia: KPU. Vyp. 68. T. 2. pp. 191–196. (In Ukrainian).
8. Forostiuk, I.V. (2021). *Keis-metod yak suchasna tekhnolohiia inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia* [The case method as a modern technology of a foreign language for professional purposes]. *Materialy III Vseukrainskoi naukovo-metodychnoi Internet-konferentsii "Aktualni problemy inshomovnoi komunikatsii: linhvistychni, metodychni ta sotsialno-psykholohichni"* [Materials of the III Ukrainian Scientific and Methodological Internet Conference "Current issues of foreign language communication: linguistic, methodological and socio-psychological"]. Lutsk, pp. 86–88. (In Ukrainian).
9. Kharlamova L. S., Chala N. D, Kovalova I. V. (2020). *Suchasni tekhnolohii vykladannia inozemnykh mov u tekhnichnykh ZVO* [Modern technologies of teaching foreign languages in technical universities]. *Naukovyi visnyk Lotnoi akademii. Seriya: Pedahohichni nauky* [Scientific Bulletin of the Flight Academy. Series: Pedagogical sciences], no. 7. pp. 209–215. (In Ukrainian).
10. Chykalova, M. (2021). *Shliakhy zaokhochennia studentiv nemovnykh spetsialnosti do inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentsii v umovakh dystantsiinoho navchannia* [Ways to encourage students of non-linguistic specialties to develop foreign language communicative competence in distance learning]. *Suchasni tendentsii vykladannia inozemnykh mov u sviti: mat. IV Mizhnar. nauk.-prakt. internet konf. vykladachiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv, doktorantiv, aspirantiv, vchyteliv, mahistrantiv, studentiv* [Modern trends in teaching foreign languages in the world: mat. IV International scientific and practical Internet conference of teachers of higher education institutions, doctoral students, postgraduates, teachers, undergraduates, students.]. Sumy: *Sumskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni A. S. Makarenka*, pp. 87–90. (In Ukrainian).